

MIEJSKO - GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
97-570 Przedbórz
ul. Pocztowa 30
tel./fax 44 781 22 96

MGOPS.4561.1.2024MP

Przedbórz dn.11.01.2024r.

Rada Miejska w Przedborzu
ul. Mostowa 29
97-570 Przedbórz

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przedborzu przekazuje w załączeniu sprawozdanie roczne z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej za rok 2023.

Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Przedborzu

mgr Dorota Ryszka

**SPRAWOZDANIE ROCZNE
Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
I PIECZY ZASTĘPCZEJ
ZA ROK 2023**

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r.
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(Dz. U. z 2022r. Poz. 447 zm.).

Wstęp

Wprowadzona w życie dn. 9 czerwca 2011 roku ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.)porządkuje i reguluje kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie przez państwo i samorządy. Niniejsza ustawa nakłada na Gminy obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. W myśl ustawy głównym zadaniem jest umocnienie dysfunkcyjnych rodzin biologicznych, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, a w późniejszej perspektywie ograniczyć umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych. Wsparciem zostaną objęte, także rodziny, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi, pozbawionymi opieki rodzicielskiej.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w świetle ustawy, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej (art. 3 ust. 1). W/w zadanie realizowane jest w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi.

W Gminie Przedbórz realizuje się zadania z zakresu wspierania rodziny w partnerstwie z instytucjami i służbami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, są to:

- Policja
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przedborzu,
- Sąd Rodzinny i Nieletnich w Radomsku,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Radomsku,
- Placówki Oświatowe,
- Urząd Miejski w Przedborzu.

1. PRACA I POMOC RODZINIE

W roku 2023 na terenie Gminy Przedbórz udzielono rodzinom wymagającym kompleksowego wsparcia w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, bezradności w sprawach porządku i dysponowaniu środkami pieniężnymi. Wspomaganie miało charakter złożony i interdyscyplinarny, u większości rodzin występowały problemy o charakterze złożonym. Pomoc odbywała się za zgodą rodziny, z wykorzystaniem zasobów rodziny, środowiska lokalnego. Działania te miały na celu pomoc osobom, rodzinom, borykającym się z różnorodnymi problemami życiowymi.

W szczególności polegały na:

- bilansie i ocenie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- umacnianie roli i funkcji rodziny,
- uzupełnianiu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,
- podnoszeniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- wsparciu w integracji rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- pomocy w dostępie do poradnictwa specjalistycznego,
- ochrony dziecka i rodziny w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia,
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Praca z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych polegała głównie na:

1. Konsultacjach i mediacji.
2. Pomocy prawnej, zwłaszcza w zakresie prawa rodzinnego.
4. Wsparciu ze strony asystenta rodziny.
5. Pracy socjalnej z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, braku umiejętności w dysponowaniu środkami pieniężnymi oraz konstruktywnym rozwiązywaniu konfliktów i kryzysów w rodzinie.

Podmiotem wykonującym zadania zawarte w Programie jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przedborzu.

Czynności te odbywały się w oparciu o zasadę pomocy i szacunku dla dziecka i rodziny z uwzględnieniem prawa dziecka, między innymi do: wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowania poza rodziną (do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeżeli jest to dobre dla dziecka), powrotu do rodziny, utrzymaniu prywatnych kontaktów z rodzicami naturalnymi (z wyjątkiem przypadków, w których sąd nakazał inaczej), rozwoju, zabaw, rozszerzaniu uzdolnień i zainteresowań oraz wypoczynku, zabezpieczenie przed lekceważącym, poniżającym traktowaniem i karaniem.

Głównym zamierzeniem Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Przedbórz:

Jest stworzenie harmonijnego systemu wsparcia, dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji związanych z pełnieniem ról społecznych oraz efektywną ochroną dzieci, jak również skuteczną profilaktyką środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Przyjęte **cele szczegółowe** przedstawiają się następująco:

1. Pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku naturalnym, które będą realizowane poprzez kontynuację następujących zadań:

- wsparcie ze strony asystenta rodziny, zatrudnionego przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przedborzu,
- zagwarantowanie dzieciom i młodzieży właściwych warunków do życia i rozwoju, zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami,
- pomocy instytucjonalnej dla rodzin dysfunkcyjnych,
- długofalowej pracy socjalnej.

2. Zagwarantowanie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców. Zachowanie priorytetu prorodzinnych form opieki zastępczej, poprzez realizację następujących zadań:

- Zapewnienie dzieciom i młodzieży właściwych warunków opiekuńczo – wychowawczych, poprzez umieszczenie w placówkach opieki najbardziej zbliżonych do środowiska rodzinnego lub w formach instytucjonalnych, odpowiedniej diagnozy dziecka, na czas kryzysu rodziny naturalnej.

- Scalenie rodziny poprzez ponowne podjęcie funkcji opiekuńczo- wychowawczych przez rodzinę naturalną, poprzez przezwyciężenie problemów życiowych stanowiących przyczynę umieszczenia dziecka poza rodziną .

3. Stworzenie odpowiednich warunków sprzyjających wzmocnieniu instytucji rodziny i jej integracji.

4. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny.

5. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny.

2. ASYSTENT RODZINY jest filarem programu wspierania rodziny, w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny. Osoba zatrudniona na tym stanowisku zajmuje się pomocą i pracą z rodziną. Jej celem jest osiągnięcie przez rodzinę, podstawowego poziomu stabilności życiowej, dzięki której możliwe jest wychowywanie dzieci. Zadaniem pracownika jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny. Asystent rodziny jest pracownikiem samorządowym zatrudnionym przez Ośrodek Pomocy Społecznej bądź inny podmiot na zlecenie Gminy. Jego miejscem pracy jest miejsce zamieszkania danej rodziny, bądź miejsce wyznaczone przez rodzinę. Praca asystenta rodziny ma charakter kompleksowy, pełni on funkcję pomocnika, mediatora i doradcy. Wspomaga rodzinę całościowo, stymuluje działania zmierzające do poprawy relacji wewnątrzrodzinnych. Pomaga w załatwianiu spraw urzędowych, motywuje do podjęcia określonych czynności. Przygotowuje do pełnienia ról społecznych. Dowartościowuje, podnosząc poczucie własnej sprawczości i kompetencji społecznych.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej szczegółowo określa zadania asystenta rodziny są to:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonego w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;

- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych ;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek Sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym i grupą roboczą (od miesiąca listopada 2023 r. grupą diagnostyczno-przemocową, o których mowa w art. 9 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. Z 2021r.poz 1249, z 2023r.poz.289,535,1606) lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przedborzu w 2023 roku zatrudnia na 1/2 etatu 1 asystenta rodziny, który do końca września 2023 roku prowadził pracę z 6 rodzinami, w tym 13 dziećmi. Z końcem września 2023 roku została zakończona współpraca z jedną rodziną, która wyprowadziła się poza Gminę Przedbórz. Od tego czasu asystenturą rodziny objętych było 5 rodzin, w tym 12 dzieci.

Przydzielenie rodzin odbywało się na wniosek pracownika socjalnego, który wcześniej przeprowadził wywiad w środowisku, dzięki któremu mógł wskazać rodziny najbardziej narażone na odebranie dzieci i umieszczenie ich w środowisku zastępczym. Asystent rodzinny pracę swoją zazwyczaj prowadził w miejscu zamieszkania klientów chyba, że sytuacja wymagała spotkania się w innych okolicznościach.

W rodzinach objętych asystą rodzinną podejmowane były działania w zakresie:

- wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, budowania kompetencji i postaw wychowawczych poprzez indywidualne konsultacje wychowawcze oraz udzielenie wsparcia dla rodziców mających trudności wychowawcze z dziećmi,
- poprawy ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, racjonalnego gospodarowania budżetem domowym,
- utrzymania higieny i pielęgnacji,
- monitorowania z pedagogami i wychowawcami absencji i realizowania obowiązku szkolnego dzieci,
- udzielenie rodzinom pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- przedstawienia ofert pracy, szkoleń w zakresie podnoszenia kwalifikacji i zdobywania nowych umiejętności,
- motywowania osób z problemem alkoholowym do podejmowania lub kontynuowania terapii,
- współpracy z instytucjami wspierającymi rodzinę takimi jak Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sąd Rejonowy, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły i przedszkola,
- poprawy relacji między członkami rodziny.

Ważnym aspektem w pracy asystenta rodziny z rodzinami z różnego rodzaju problemami jest doskonalenie i rozwijanie kompetencji zawodowych.

W roku 2023 asystent rodziny uczestniczył w szkoleniu na temat „Procedura Niebieskiej Karty – działania Zespołu Interdyscyplinarnego i działania grupy diagnostyczno-pomocowej - regulacje prawne”.

3. WSPÓLFINANSOWANIE POBYTU DZIECKA UMIESZCZONEGO W PIECZY ZASTĘPCZEJ:

Realizując zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go poraz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka w wysokości:

- 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

- Obowiązek współfinansowania przez gminę nie dotyczy dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej przed 1 stycznia 2012 r.

W 2023 roku w pieczy zastępczej z terenu Gminy Przedbórz umieszczonych było 10 dzieci. Koszty z tym związane wyniosły: **57 074,09 zł.**

4. POTRZEBY GMINY PRZEDBÓRZ NA ROK 2024 WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Z rozpoznanych potrzeb środowiska lokalnego oraz w celu realizacji zapisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynika potrzeba objęcia rodzin wszechstronnym wsparciem, gdyż nadal są rodziny, w których konieczny jest rodzaj wsparcia. Będzie kontynuowana współpraca z instytucjami zapewniającymi pomoc specjalistyczną rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Przedbórz zakłada następujące działania:

- opracowanie i realizacja 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na okres 2024-2026,
- kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny, który będzie pracował z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej i obejmie je długotrwałym wsparciem,
- systematyczne podnoszenie kwalifikacji pracowników socjalnych, asystenta rodziny poprzez uczestnictwo w szkoleniach i kursach mających na celu zdobywanie wiedzy i umiejętności w zakresie szeroko rozumianego wsparcia rodziny,
- zapewnienie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, bądź regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadaptacyjnym,
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o których mowa w art. 187 ust.3,

- monitoring sytuacji rodzin, dzieci w tych rodzinach, zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez pracowników socjalnych Ośrodka i asystenta rodziny oraz przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Przedborzu.

W budżecie Gminy Przedbórz na rok 2024 w związku z realizacją tej ustawy zostały zaplanowane środki finansowe z przeznaczeniem na finansowe wspieranie rodziny, tj. na zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieci w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców oraz na realizację usług asystenta rodziny.

Sporządziła:

Monika Pakuła-asystent rodziny

Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Przedborzu
mgr Dorota Ryzka